

*Załącznik do uchwały
Rady Gminy Głuchów
nr XIV/85/07
Rady Gminy Głuchów
z dnia 5 grudnia 2007 r.*

STRATEGIA ROZWOJU EDUKACJI ELEMENTARNEJ W GMINIE GŁUCHÓW na lata 2008-2013

SPIS TREŚCI

WSTĘP

- I. OPIS STOSOWANEJ METODY
- II. INWENTARYZACJA ZASOBÓW GMINY W KONTEKSCIE EDUKACJI
- III. WYNIKI ANALIZY SWOT
- IV. ANALIZA PROBLEMÓW
- V. ANALIZA CELÓW
- VI. PROGRAMY
- VII. WSPARCIE FINANSOWE PROGRAMOW EDUKACYJNYCH
(FUNDUSZE LOKALNE, REGIONALNE, KRAJOWE, UE)
- VIII. ZAŁĄCZNIKI

WSTĘP

Głębokie zmiany społeczne, które rozpoczęły się w 1989 r. w Polsce przyniosły między innymi decentralizację systemu zarządzania. Samorządy terytorialne przejęły wiele zadań, na które mają bezpośredni wpływ w środowisku lokalnym. Obowiązkiem własnym gminy stało się zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli i szkół podstawowych, a od 1999 r. również gimnazjów.

Gmina jako organ prowadzący szkoły ma obowiązek:

- Zapewnienia właściwych warunków działania szkół, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- Wykonywania remontów oraz zadań inwestycyjnych;
- Zapewnienia obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej;
- Wyposażenia w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, wychowania i innych zadań statutowych szkół.

Są to zadania obszerne i bardzo kosztowne, pochłaniające od wielu lat znaczące środki budżetowe. Dlatego realizowane powinny być w sposób zaplanowany z uwzględnieniem potrzeb społeczności lokalnej i możliwości finansowych gminy.

Niniejszy dokument „Strategia Rozwoju Edukacji Elementarnej w Gminie Głuchów” został opracowany społecznie w cyklu warsztatów zrealizowanych pod kierunkiem trenera mgr Zofii Ptasznik w ramach współpracy z Fundacją Rozwoju Dzieci im. Jana Amosa Komeńskiego. Celem współpracy jest wyrównanie szans edukacyjnych dzieci w wieku do 10 lat z terenów wsi, poprzez tworzenie najlepszego środowiska rozwoju oraz podnoszenie jakości edukacji elementarnej. W warsztatach brali udział przedstawiciele środowiska nauczycielskiego, rodziców, organizacji pozarządowych, Rady Gminy i Urzędu Gminy. W tworzeniu strategii wykorzystano zasoby gminy oraz doświadczenia jej mieszkańców.

Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjmujemy, że strategia to dokument, który określa plan długofalowego działania władz gminy oraz lokalnych organizacji i instytucji związanych z rozwojem edukacji elementarnej, z uwzględnieniem zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań, którego celem jest realizacja potrzeb i aspiracji lokalnej społeczności, w oparciu o realnie oszacowane, istniejące i potencjalne siły i środki pozostające w dyspozycji gminy.

Strategia zakłada realizację sformułowanych celów strategicznych (głównych) w pięcioletnim horyzoncie czasowym, poprzez wdrożenie przyporządkowanych celom operacyjnym (szczegółowych), konkretnych programów operacyjnych. Realizacja strategii rozwoju edukacji elementarnej w Gminie Głuchów zakłada korzystanie ze środków publicznych wewnętrznych i zewnętrznych, w tym ze środków UE, oraz ze środków prywatnych. Pozyskanie i zarządzanie tymi środkami stanowi osobne zadanie dla gminy.

Strategia działania w zakresie edukacji elementarnej w gminie stanowi podstawę do prowadzenia racjonalnej polityki oświatowej, a także wyznacza zadania zarówno podmiotowi odpowiedzialnemu za tworzenie infrastruktury, jak też odpowiedzialnemu za poziom i efektywność kształcenia.

Strategia nie jest dokumentem „zamkniętym”, należy przyjąć, że mogą pojawić się czynniki wewnętrzne i zewnętrzne w istotny sposób wpływające na założenia strategii. Dlatego proces realizacji strategii powinien mieć charakter dynamicznej ciągłości, uwzględniającej możliwe zmiany uwarunkowań, w celu ewentualnej korekty planów.

Zdefiniowaniu i analizie najistotniejszych problemów edukacji oraz ustaleniu celów, będących odpowiedzią na istniejące problemy, towarzyszy w strategii wyznaczenie mierników (kryteriów oceny), dzięki którym możliwy jest bieżący monitoring (kontrola) realizacji oraz bilans końcowy.

Realizacja strategii przez gminę zakłada istnienie **zgody społecznej**, do realizacji założonych celów. W tym celu pożądane jest, aby z niniejszym dokumentem zapoznało się jak najwięcej mieszkańców gminy.

Strategia rozwoju edukacji elementarnej w Gminie Głuchów składa się z następujących elementów:

- Analiza stanu zastanego,
- Określenie silnych i słabych stron edukacji w gminie, szans i zagrożeń,
- Zdefiniowanie priorytetów,
- Określenie celów strategicznych (głównych),
- Określenie celów operacyjnych (szczegółowych),
- Przypisanie celom operacyjnym konkretnych programów wraz z miernikami (kryteriami oceny realizacji),
- Wyznaczenie instytucji odpowiedzialnych za realizację programów,
- Określenie źródeł finansowania programów.

Strategia, w zaproponowanym kształcie, jest nie tylko wizją przyszłości edukacji małych dzieci w Gminie Głuchów, ale i swoistym planem inwestycyjnym. Musi więc, stanowić integralną część innych dokumentów, niezbędnych dla planowego rozwoju gminy jak Polityka Oświatowa Samorządu Gminy Głuchów na lata 2008-2013, Lokalny Plan Rozwoju Gminy Głuchów na lata 2004-2013. Z kolei plany i dokumenty jednostek organizacyjnych Gminy i innych instytucji muszą zostać podporządkowane realizacji celów strategicznych przyjętych w niniejszym dokumencie.

Posiadanie strategii rozwoju edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci, stanowi ważną pomoc w zakresie ubiegania się o środki zewnętrzne. Gmina może wykazać w czytelny sposób istnienie struktury logicznej rozwiązania istniejących problemów oraz wykluczenie bieżących uwarunkowań politycznych, gospodarczych czy związanych z kadencyjnością władz gminnych.

Gminna strategia rozwoju edukacji elementarnej, powinna być koherentna ze strategią rozwoju edukacji Gminy oraz uwzględniać priorytety bieżących i planowanych programów wsparcia edukacji. Wykazaniu tej zgodności poświęcony jest ostatni rozdział dokumentu.

I. OPIS STOSOWANEJ METODY

1. Informacje wstępne

Wypracowanie podstaw strategii rozwoju edukacji w gminie odbyło się podczas spotkań warsztatowych z przedstawicielami różnych grup mieszkańców.

W czasie spotkań została przeprowadzona analiza silnych i mocnych stron edukacji małych dzieci w gminie, oraz szans i zagrożeń zewnętrznych (tzw. analiza SWOT), jak również sprecyzowano cele **strategiczne** i operacyjne.

2. Podstawowe informacje o metodzie SWOT

Analiza SWOT została wykorzystana jako kompleksowa metoda służąca do badania otoczenia edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci oraz analizy wewnętrznych zależności w tym obszarze. Analiza SWOT jest oparta na prostym schemacie klasyfikacji: wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą sytuację edukacji, w tym edukacji małych dzieci, dzieli się na:

- Zewnętrzne w stosunku do edukacji, w tym edukacji małych dzieci i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- Wywierające negatywny wpływ na edukację, w tym edukację małych dzieci i mające wpływ pozytywny.

Ze skrzyżowania przedstawionych podziałów powstają cztery kategorie czynników:

- Zewnętrzne pozytywne – szanse,
- Zewnętrzne negatywne – zagrożenia,
- Wewnętrzne pozytywne – mocne strony,
- Wewnętrzne negatywne – słabe strony.

Analiza SWOT polega na zidentyfikowaniu wymienionych czterech grup czynników, opisanie ich wpływu na rozwój edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci, a także możliwości osłabiania lub wzmacniania siły ich oddziaływania. Zderzenie ze sobą szans i zagrożeń z mocnymi i słabymi stronami edukacji w gminie pozwala na określenie jej pozycji strategicznej, a także może być źródłem ciekawych rozwiązań.

W przeprowadzonej analizie SWOT może zostać dokonana identyfikacja *czynników kluczowych*, które mogą mieć decydujący wpływ na przyszłość edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci.

3. Podstawowe informacje o metodzie ZOPP (planowanie ukierunkowane na cel)

Istotą metody planowania ukierunkowanego na cel jest założenie, że informacje i wiedza potrzebna do opracowania strategii edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci istnieje, ale poszczególne jej elementy są nieuporządkowane i rozproszone w różnych instytucjach i organizacjach.

Lokalni liderzy

Merytoryczną rolę w wypracowaniu strategii rozwoju edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci powinni odgrywać lokalni liderzy, włączeni do zespołu planującego na podstawie posiadanego doświadczenia, wiedzy i reprezentatywności.

Osoba i rola moderatora

Moderator jest osobą z zewnątrz kierującą pracami zespołów w trakcie warsztatów. Rola moderatora polega na kierowaniu dyskusją, porządkowaniu wypowiedzi, utrwalaniu wyników dyskusji.

Główne zasady metody ZOPP

Podstawową formą dyskusji podczas trwania spotkań warsztatowych z przedstawicielami mieszkańców jest planowanie w grupie, które pozwala na uzyskanie maksymalnego efektu. Zatem ważny jest, odpowiedni wybór faktycznych liderów będących reprezentantami istotnych dla gminy środowisk.

Etapy w procesie planowania

Analiza problemów składa się z następujących elementów:

- Ustalenie problemu podstawowego dla edukacji w gminie, w tym edukacji małych dzieci,
- Przeanalizowanie przyczyn i skutków tych problemów.

Analiza celów powstaje na bazie hierarchii problemów (opis stanu po rozwiązaniu problemów).

Planowanie projektu (działań prowadzących do osiągnięcia przyjętych celów):

- Opracowania szkicu działań,
- Formułowania najważniejszych założeń dotyczących sposobu działania,
- Określenia mierników realizacji,
- Określenia osób, bądź instytucji odpowiedzialnych za realizację.

II. INWENTARYZACJA ZASOBÓW GMINY W KONTEKSCIE EDUKACJI, W TYM EDUKACJI MAŁYCH DZIECI

1. Lokalizacja i ogólna charakterystyka geograficzna

Gmina Głuchów położona jest w środkowo- wschodniej części województwa łódzkiego, przy trasie Łódź-Warszawa w powiecie skierniewickim. Powierzchnia gminy wynosi 111,31km². Sąsiadami jej są:

- od północy gmina Słupia i Godzianów
- od wschodu gmina Rawa Mazowiecka (powiat rawski)
- od południa gmina Żelechlinek (powiat tomaszowski)
- od zachodu gmina Jeźów (powiat brzeziński).

Gmina jest jedną z dziewięciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu skierniewickiego. Do gminy należy 15 sołectw.

1. Białyńin
2. Białyńin
3. Borysław
4. Reszul
5. Celigów
6. Prusy
7. Głuchów
8. Kochanów
9. Janisławice
10. Jasień
11. Michowice
12. Miłochniewice
13. Skoczykłody
14. Wysokienice
15. Złota

Podstawową funkcją gminy jest rolnictwo, funkcjami uzupełniającymi są:

- mieszkalnictwo
- usługi związane z obsługą ludności oraz funkcji podstawowej

Według danych uzyskanych w Urzędzie Gminy Głuchów, na koniec 2006 roku, obszar gminy zamieszkiwało 6339 osób. Liczbę mieszkańców w poszczególnych sołectwach (stan na dzień 31.XII.2006 r.) przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców gminy Głuchów

Lp.	Nazwa wsi	Ilość mieszkańców
1	Białyńin	488
2	Białyńin	413
3	Borysław	287
4	Reszul	132
5	Celigów	243
6	Prusy	258
7	Głuchów	1050
8	Kochanów	241
9	Janisławice	344
10	Jasień	336
11	Michowice	503
12	Miłochniewice	320
13	Skoczykłody	298
14	Wysokienice	796
15	Złota	630
RAZEM		6339

Zmiany zachodzące w rozwoju ludności gminy są następstwem dwóch zjawisk demograficznych, a mianowicie ujemnego przyrostu naturalnego i salda migracji. W 2002 r. według danych GUS przyrost naturalny był ujemny i wynosił + 9, saldo migracji – 35 osób. W opracowaniach na poziomie powiatu przyjęto, że należy spodziewać się spadku liczby

mieszkańców powiatu o ok. 1,3 % do roku 2015, co z kolei wynika z założeń GUS, zgodnie z którymi roczna stopa zmiany liczby ludności do roku 2020 będzie wynosić na obszarach wiejskich -0,1%. W związku z tym można spodziewać się dalszego spadku liczby ludności gminy Głuchów.

Gęstość zaludnienia gminy Głuchów wynosiła na koniec 2002 r. 55 osób na 1 km².

Dominującą formą budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy jest budownictwo zagrodowe i jednorodzinne. W zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej zamieszkuje obecnie około 300 osób.

Sieć osadnicza gminy, w stosunku do jej powierzchni, jest dość gęsta. Ośrodkiem obsługi całego obszaru gminy jest Głuchów. Względy historyczne zadecydowały o tym, że obszar gminy wykazuje znacznie silniejsze powiązania ze Skierniewicami, wzmocnione poprzez przynależność gminy do powiatu skierniewickiego, niż z położoną bliżej Rawą Mazowiecką. Funkcje gminy w przeszłości, a zwłaszcza rozwój komunikacji kołowej i kolejki wąskotorowej spowodowały, że oprócz ośrodka obsługi jakim jest Głuchów ukształtowały się również w innych miejscowościach, głównie wsiach parafialnych, ośrodki obsługi lokalnej, co połączone jest także z rozwojem systemu oświaty podstawowej. Są to przede wszystkim Białynin i Michowice. Predyspozycje w tym zakresie posiadają także Janisławice, Złota i Wysokienice.

2. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

- Koła Gospodyń Wiejskich
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Stowarzyszenie Oświatowo – Edukacyjno - Wychowawcze „SOWA”
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych w Skierniewicach – Koło Terenowe w Głuchowie

3. INSTYTUCJE /OBIEKTY

Gmina jest dość dobrze wyposażona w obiekty infrastruktury społecznej w stosunku do liczby mieszkańców i ich potrzeb.

- Urząd Gminy w Głuchowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji
- Gminne Centrum Informacji w Głuchowie
- Biblioteka Gminna w Głuchowie
- Filie Biblioteki Gminnej w Głuchowie w Białyninie, Janisławicach, Michowicach i w Wysokienicach
- biblioteki szkolne w każdej szkole
- Szkoły Podstawowe z Oddziałami Przedszkolnymi w Białyninie, Głuchowie, Janisławicach, Michowicach, Wysokienicach i w Złotej
- Publiczne Gimnazjum w Głuchowie
- Gminne Przedszkole w Głuchowie
- Ośrodki Przedszkolne w Białyninie, Janisławicach, Michowicach, Wysokienicach i w Złotej
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Głuchowie
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe (sezonowe)
- Kościoły i parafie w Głuchowie, Kochanowie, Białyninie, Janisławicach, Wysokienicach (cmentarze)
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „DOBREGO ZDROWIA” w Głuchowie
- Posterunek Policji w Głuchowie

- Ochotnicza Straż Pożarna w Głuchowie, Białyninie, Janisławicach, Michowicach, Celigowie, Borysławiu, Skoczyłdach, Wysokienicach, Złotej, Miłochniewiczach, Jasieniu (remizy OSP)
- świetlica środowiskowa w Michowicach
- Komunikacja PKS
- zakłady przemysłowe:

Głuchów

- * Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska,
- * Tartak,
- * Piekarnia,
- * Zakład krawiecki,
- * Hurtownia napojów

Białynin

- * zakład produkcji elektrycznej,
- * ferma strusi,
- * hurtownia wykładzin podłogowych

Borysław

- * odlewnia żeliwa

Michowice

- * młyn
- * piekarnia

Wysokienice

- * hurtownia wykładzin podłogowych

Prusy

- * Gospodarstwo Ogrodniczo- Sadownicze „INSAD”
- * Zakład Szkółkarski

- Gminna Spółdzielnia (sklepy)
- sklepy prywatne, kioski
- leśniczówka w Głuchowie
- Bank Spółdzielczy w Głuchowie
- Poczta w Głuchowie
- stadnina koni w Głuchowie
- stacja LPG w Głuchowie

4. LUDZIE

- aktywni rodzice w Radach Szkół i Przedszkola
- wielozawodowi mieszkańcy
- aktywne grupy młodzieżowe:
 - * Chór „Wesołe Nutki” w Głuchowie,
 - * Zespół Taneczny przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Głuchowie,
- rzeźbiarz ludowy i profesjonalny w Białyninie
- introligator w Janisławicach
- hafciarki w Janisławicach
- kapela ludowa w Michowicach
- zespół ludowy „Głuchowiacy” w Głuchowie
- orkiestra strażacka w Głuchowie
- wykwalifikowana kadra pedagogiczna we wszystkich placówkach oświatowych
- władze gminy wspierające inicjatywy mieszkańców
- kompetentni urzędnicy

5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

- Rezerwat „Rawka”
- aleja drzew chronionych – klon, jesion,
- pomniki przyrody (drzewa)
- atrakcyjne tereny leśne
- hodowla dzików przy leśniczówce
- park w Głuchowie

6. ZASOBY RZECZOWE

- obiekty szkół po częściowych remontach z podstawowym wyposażeniem
- pracownie komputerowe w szkołach i w świetlicy w Miechowicach
- „Krowia Góra”- cmentarz poniemiecki
- groby żołnierskie
- pomniki i miejsca związane z historią Polski, gminy i poszczególnych miejscowości

7. PUNKTY USŁUGOWE

- zakłady fryzjerskie
- zakłady stolarskie w Głuchowie, Złotej, Białyninie
- apteki w Głuchowie
- zajazd gastronomiczny „Pod wiatrakami”

8. TRADYCJE, WYDARZENIA CYKLICZNE

- „Niedziela na Przydróżku”
- konkursy międzyszkolne : -czytelniczy dla klas I-III w Głuchowie,
 - recytatorski dla klas „O” w Głuchowie
 - matematyczny dla klas I-III w Głuchowie
- szkolne i gminne konkursy plastyczne
- gminny konkurs recytatorski
- „Głuchowskie kolędowanie”
- okolicznościowe uroczystości szkolne

Na terenie gminy znajduje się 6 szkół podstawowych i 1 gimnazjum:

1. Głuchów (SP + gimnazjum)
 2. Białynin
 3. Janisławice
 4. Michowice
 5. Wysokienice
 6. Złota
- oraz Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Głuchowie.

Przy każdej szkole podstawowej funkcjonuje oddział przedszkolny, a w Głuchowie przedszkole gminne. Polityka oświatowa Gminy Głuchów obejmuje już najmłodszych mieszkańców gminy. Należymy do nielicznych samorządów w kraju, które mają tak wysoki wskaźnik upowszechniania edukacji przedszkolnej. Jest to wynikiem poszukiwania alternatywnych form edukacji, mniej kosztownych i bardziej dostosowanych do potrzeb środowiska. Udało się to osiągnąć dzięki współpracy z Fundacją Rozwoju Dzieci im. J.A. Komeńskiego z Warszawy. Od stycznia 2002 roku gmina wprowadziła zajęcia edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym jako najlepszy element wyrównywania szans edukacyjnych i tworzenia warunków do pełnego rozwoju. W wyniku tych działań utworzono Ośrodki Przedszkolne w Białyninie, w Janisławicach, w Michowicach, w Wysokienicach, a od 2004 roku również w Złotej. Aktualnie kontynuujemy autorski program Fundacji "Gdy nie ma przedszkola" w Michowicach i w Złotej. Od 1 marca 2007 roku dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Oświatowo Edukacyjno Wychowawczym SOWA, które powstało z inicjatywy osób realizujących programy

edukacyjne adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym, rozpoczęto w Białyninie, w Janiśławicach i w Wysokienicach realizację programu autorstwa Fundacji Ekologicznej Elementarz z Katowic „Wieś przyjazna dzieciom” finansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

III. WYNIKI ANALIZY SWOT

Wstępna wersja analizy SWOT może zostać opracowana przez zespół specjalistów na podstawie analizy istniejących dokumentów opisujących strategię rozwoju gminy, dokumentów i opracowań opisujących zasoby gminy w kontekście edukacji, w tym edukacji małych dzieci oraz założenia programów wspierających edukację na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym i UE. Wersję końcową analizy SWOT powstaje w ramach spotkań dyskusyjnych z przedstawicielami różnych środowisk Gminy.

ANALIZA SWOT DLA EDUKACJI ELEMENTARNEJ W GMINIE GŁUCHÓW

<u>SILNE STRONY</u>	<u>SŁABE STRONY</u>
<ul style="list-style-type: none"> - dobrze rozwinięta sieć szkół podstawowych, gimnazjum, zespół szkół ponadgimnazjalnych - praca w szkołach na jedną zmianę - otwartość szkół na nowe inicjatywy - publiczne przedszkole w miejscowości gminnej - ośrodki przedszkolne przy 5 szkołach podstawowych - możliwość wczesnej diagnozy psychologiczno-pedagogiczno-logopedycznej dzieci w ośrodkach przedszkolnych - możliwość skorzystania z pomocy lekarza psychiatry dziecięcego w Skierniewicach - biblioteka szkolna w każdej szkole - gminne filie biblioteczne (w trzech szkołach i remizie OSP w Białyninie) - popołudniowe zajęcia świetlicowe w Filii Bibliotecznej w Michowicach - młodzieżowy wolontariat w Filii bibliotecznej w Michowicach - wykwalifikowana kadra pedagogiczna - różnorodne koła zainteresowań w każdej szkole - wszystkie dzieci od klasy I objęte są nauką języka angielskiego - bogate wyposażenie szkół (sale komputerowe w każdej szkole, zespół boisk przy szkole podstawowej i gimnazjum w Głuchowie) - systematyczne remonty szkół - współpraca między szkołami i GOKSiR w Głuchowie (możliwość rozwijania zdolności artystycznych) - współpraca z GOPS w Głuchowie - opieka zdrowotna w szkołach (profilaktyka stomatologiczna i badania okresowe) - dobrze zorganizowane dojazdy uczniów do szkół - możliwość korzystania z gminnego autobusu np. 	<ul style="list-style-type: none"> - brak sal gimnastycznych w trzech szkołach (Złota, Białynin, Michowice) - niewystarczająca liczba sal w szkołach m.in. do zajęć świetlicowych np. w szkole w Głuchowie - konieczność modernizacji łazienek w kilku szkołach - stary sprzęt na placach zabaw - brak zajęć z edukacji informatycznej w klasach młodszych - brak czasu na zajęcia stymulujące rozwój manualny - brak popołudniowych zajęć świetlicowych w wielu miejscowościach - brak zajęć rozwijających sprawność ruchową (poza zajęciami w szkołach) - brak realizacji programów wychowawczych i stałych profilaktycznych - brak warsztatów edukacyjnych (wychowawczych) dla rodziców - brak sponsorów - brak odrębnego budynku dla gimnazjum - warunki stołówki szkolnej - brak hali sportowej - lokalizacja trzech szkół przy drodze krajowej - uboga baza pomocy dydaktycznych - zbyt duży wybór podręczników - baza lokalowa przedszkola gminnego - brak osoby wspierającej nauczyciela w przedszkolu Gminnym (pomoc nauczyciela) - mało godzin w świetlicy dla dzieci, których rodzice pracują - brak stałego dostępu do logopedy i psychologa - brak możliwości udziału w zajęciach edukacyjnych dzieci w wieku 3- 5 lat nieuczęszczających do przedszkola z miejscowości Głuchów, Miłochnowice i Kochanów

<p>wycieczki, imprezy pozaszkolne</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (pomoc materialna, dofinansowanie imprez i konkursów szkolnych i gminnych o charakterze profilaktycznym) - optymalna liczebność klas - poczucie bezpieczeństwa dzieci wynikające z małego środowiska - mniejsza anonimowość, znajomość środowiska, lepsze warunki, mniej zagrożeń, - bogata oferta sportowa dla dzieci i młodzieży np. klub „Piwnica” - korzystna lokalizacja (bliska odległość od miast powiatowych Skierniewice, Rawa Mazowiecka) - działalność stowarzyszeń w gminie (Stowarzyszenie Oświatowo – Edukacyjno – Wychowawcze „SOWA”, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych w Skierniewicach Koło Terenowe w Głuchowie) - dwie funkcjonujące apteki w Głuchowie, - miejsca służące turystyce i edukacji regionalnej np. Leśniczówka, Szkolne Schronisko Młodzieżowe - sezonowe 	
<p><u>SZANSE EDUKACJI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dobre położenie (przy drodze krajowej, bliskość dwóch miast powiatowych) - współpraca z rodzicami - możliwość rozwoju turystyki rowerowej i pieszej nastawionej na regionalizm - rozbudowa remizy strażackiej w Miłochniewicach - park z nowo wyposażonym placem zabaw dla dzieci w Głuchowie - pozyskiwanie środków unijnych na cele edukacyjne - poprawa bezpieczeństwa drogi do szkoły - współpraca ze szkołami Gminnego Centrum Informacyjnego 	<p><u>ZAGROŻENIA EDUKACJI</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - niż demograficzny - agresja i zachowania społeczne wśród dzieci - możliwość pojawienia się dealerów - zagrożenie bezpieczeństwa dzieci w szkołach i poza szkołą - brak chodników na wsiach - likwidacja szkół - dzieci długo pozostają po lekcjach bez opieki rodziców - brak oferty pozaszkolnej na czas wolny dzieci - brak dobrego prawa oświatowego, niedostosowanie do warunków wiejskich, nadmiar przepisów i brak stabilizacji - niedostateczne finansowanie oświaty przez budżet państwa

IV. ANALIZA PROBLEMÓW

1. Informacje ogólne

Analiza problemów jest etapem budowania strategii rozwoju edukacji małych dzieci, który ma na celu ich identyfikację. Problemy muszą dotyczyć całej gminy, winny więc posiadać charakter globalny, w ostateczności muszą dotyczyć większej czy istotnej części rozpatrywanej społeczności.

Analiza problemów polega na zrealizowaniu następującego ciągu zdarzeń:

- Określenie problemów wstępujących w danej sytuacji, na danym terenie, muszą to być problemy konkretne, istniejące „tu i teraz” zapis nie może dotyczyć problemów przyszłych, takich, które mogą się zdarzyć w przyszłości

- Dokonanie analizy problemów oraz ustalenie istniejących między nimi związków przyczynowo - skutkowych
- Zobrazowanie powyższych związków przyczynowo- skutkowych przy pomocy schematu blokowego

2. Spis zidentyfikowanych problemów

- brak sal gimnastycznych w trzech szkołach (Złota, Białynin, Michowice)
- niewystarczająca liczba sal w szkołach m.in. do zajęć świetlicowych np. w szkole w Głuchowie
- konieczność modernizacji łazienek w kilku szkołach
- stary sprzęt na placach zabaw
- brak zajęć z edukacji informatycznej w klasach młodszych
- brak czasu na zajęcia stymulujące rozwój manualny
- brak popołudniowych zajęć świetlicowych w wielu miejscowościach
- brak zajęć rozwijających sprawność ruchową (poza zajęciami w szkołach)
- brak realizacji programów wychowawczych i stałych profilaktycznych
- brak warsztatów edukacyjnych (wychowawczych) dla rodziców
- brak sponsorów
- brak odrębnego budynku dla gimnazjum
- warunki stołówki szkolnej
- brak hali sportowej
- lokalizacja trzech szkół przy drodze krajowej
- uboga baza pomocy dydaktycznych
- zbyt duży wybór podręczników
- baza lokalowa przedszkola gminnego
- brak osoby wspierającej nauczyciela w przedszkolu gminnym (pomoc nauczyciela)
- mało godzin w świetlicy dla dzieci, których rodzice pracują
- brak stałego dostępu do logopedy i psychologa
- brak możliwości udziału w zajęciach edukacyjnych dzieci w wieku 3- 5 lat nie uczęszczających do przedszkola z miejscowości Głuchów, Miłochnowice i Kochanów

ANALIZA CELÓW

1. Metodyka określania misji i celów strategicznych

Sporządzona uprzednio analiza SWOT i tzw. tablica problemów dają punkt wyjścia do sformułowania misji dla edukacji małych dzieci w gminie, oraz określenie celów strategicznych umożliwiających jej osiągnięcie.

Istnieje kilka generalnych możliwości w określaniu celów strategicznych. Przy ich definiowaniu można oprzeć się na:

- atutach i szansach edukacji gminy - będą to wówczas cele możliwe do realizacji bez wymogów dużych zmian,
- słabościach i szansach gminnej edukacji - realizacja celów w tym przypadku będzie wymagała dużej mobilizacji środków i zdecydowanych działań
- atutach i zagrożeniach edukacji w gminie- cele zdefiniowane w ten sposób będą wybiórcze, ze świadomym pominięciem niektórych dziedzin działalności gdyż tego wymagać będzie możliwość ich realizacji
- słabościach i zagrożeniach edukacji w gminie - cele defensywne, wymagające skupienia się tylko na kilku modernizowanych dziedzinach.

Nakreślone cele powinny w sposób bezpośredni lub pośredni neutralizować większość problemów przedstawionych w tablicy.

Należy również określić tylko kilka celów strategicznych zbyt duże rozdrobnienie może spowodować późniejsze problemy w realizacji.

Przy określaniu celów strategicznych grupa warsztatowa odwołała się do słabych i mocnych stron i do zagrożeń. Analiza wypracowanych danych pozwoliła wyodrębnić 4 obszary strategiczne.

2. Dążenie strategiczne edukacji w gminie

Wizja rozwoju edukacji małych dzieci w gminie, jest szerokim zbiorem pomysłów jej mieszkańców, dotyczącym przyszłego jej rozwoju, funkcjonowania w gminie, pozytywnych zmian - wizję można scharakteryzować zdaniem „edukacja naszych oczekiwania”.

Wizja absolwenta edukacji elementarnej w Gminie Głuchów

ABSOLWENT EDUKACJI ELEMENTARNEJ W GMINIE GŁUCHÓW POWINIEN:

- **BYĆ CIEKAWY ŚWIATA**
- **POSIADAĆ WIEDZĘ I PODSTAWOWE UMIEJĘTNOŚCI EDUKACYJNE (czytanie, pisanie, liczenie, wypowiedzanie się)**
- **POSIADAĆ UMIEJĘTNOŚCI WSPÓLDZIAŁANIA W GRUPIE**
- **BYĆ UCZCIWY, ODWAŻNY**
- **WYKAZYWAĆ SIĘ samodzielnością, otwartością, punktualnością, obowiązkowością.**

Misja jest natomiast zwięzłym ujęciem najważniejszych założeń wizji - w formie krótkiego zapisu.

Spotkania warsztatowe z przedstawicielami różnych środowisk z terenu gminy dały możliwość skonkretyzowania wizji rozwoju edukacji małych dzieci, jako obszaru o charakterze kluczowym, z zaznaczeniem roli edukacji w rozwoju gminy w aspekcie ekonomicznym i społecznym.

Ostateczny zapis misji:

Dobra edukacja elementarna w Gminie Głuchów zależy od współdziałania rodziców, nauczycieli, samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych.

Organizowanie różnorodnych form działalności edukacyjnej zapewni wszechstronny rozwój wychowanków od 0 do 10 roku życia i przygotowuje ich do dalszej edukacji oraz skutecznego radzenia sobie w życiu i do aktywności na rzecz środowiska lokalnego.

3. Główne obszary działania (cele strategiczne).

Cele strategiczne mają za zadanie wyznaczenie głównych obszarów działań, na jakich należy skupić się na przestrzeni najbliższych 5 lat, aby móc osiągnąć zharmonizowany rozwój edukacji, w tym edukacji małych dzieci. Przedstawione poniżej obszary powinny bazować przede wszystkim na atutach samej gminy, oraz aktualnych szansach ujętych w analizie SWOT,

Jako zasadnicze obszary działań w gminie Głuchów należy przyjąć:

Lp.	Obszary strategiczne
I	Upowszechnianie zajęć pozalekcyjnych o charakterze profilaktyczno-wychowawczym dla dzieci
II	Wypracowanie systemu wsparcia specjalistycznego
III	Podnoszenie umiejętności wychowawczych rodziców
IV	Rozwój bazy sportowej i rekreacyjnej dla dzieci.

4. Cele operacyjne

Każdemu z celów strategicznych przyporządkowanych jest kilka celów operacyjnych (krótkoterminowych). Są one określone w ten sposób, aby ich realizacja przyczyniała się w sposób bezpośredni lub pośredni do osiągnięcia celu głównego (strategicznego). Może się zdarzyć, że analogiczne lub bardzo zbliżone cele operacyjne będą służyć realizacji różnych celów strategicznych - nie jest to żaden błąd w założeniach, należy raczej przyjąć za oczywiste nakładanie się obszarów działań i niemożliwość ich ścisłego rozgraniczania. Cele operacyjne mogą zostać uszeregowane w tabelach - odpowiadającym założonym celom strategicznym.

Obszar I

Cel 1 - upowszechnianie programów profilaktycznych

Cel 2 – profilaktyka zachowań społecznych dzieci

Cel 3 – wzbogacenie oferty popołudniowych zajęć świetlicowych

Cel 4 - – dostosowanie pracy świetlic szkolnych do potrzeb rodziców pracujących

Obszar II

Cel 1 - zapewnienie dostępu do specjalistów

Obszar III

Cel 1 – upowszechnianie wiedzy o tematyce wychowawczej wśród rodziców

Cel 2 – zapewnienie nauczycielom i rodzicom dostępu do księgozbioru – poradników o tematyce wychowawczej i profilaktycznej

Obszar IV

Cel 1 - wzbogacenie dziecięcej bazy sportowo – rekreacyjnej

Cel 2 - budowa hali sportowej w Głuchowie

Cel 3 - zapewnienie dzieciom dostępu do zajęć korekcyjnych

Uzasadnienie wyboru obszaru I

Wybór do realizacji obszaru I jest odpowiedzią na brak stałej realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych w szkołach. Brak nauczycieli przygotowanych do realizacji takich programów. Nauczycielki uczestniczące w spotkaniu nie wiedziały, że jest program np. „Spójrz inaczej” dla szkół, a dla przedszkolaków np. „Trzy kroki”. Kolejnym powodem wyboru realizacji tego obszaru jest stworzenie systemu alternatywnych form spędzania wolnego czasu poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych oraz zajęć świetlicowych dla dzieci.

Uzasadnienie wyboru obszaru II.

W gminie jest tylko jeden pedagog dla gimnazjum. Reszta dzieci może korzystać tylko z pomocy Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Skierniewicach. Wielu rodziców nie korzysta z takiej możliwości ze względu na dojazdy i brak czasu.

Uzasadnienie wyboru obszaru III.

Edukacja elementarna najmłodszych mieszkańców naszej gminy jest niezwykle ważnym etapem rozwoju społeczeństwa lokalnego. O tym, kiedy i gdzie dziecko rozpocznie swoją edukację decydują rodzice. Ważne jest, aby byli oni świadomi, jaka odpowiedzialność na nich spoczywa. Powinni wiedzieć, że szansą wszechstronnego rozwoju dziecka jest przede wszystkim możliwość kontaktu z rówieśnikami i to do najmłodszych lat.

Mając na uwadze te założenia pokażemy, na czym polega praca z małym dzieckiem w warunkach domowych jak i w placówce edukacyjnej. Chcemy w naszych placówkach zaoferować rodzicom możliwość spotkań ze specjalistami, którzy będą ich wspierać w wychowaniu i edukacji dzieci. Chcemy pokazać rodzicom, w jaki sposób atrakcyjnie, bezpiecznie i umiejętnie można spędzić wolny czas z własnym dzieckiem. Dzięki temu rodzice nabywają umiejętności:

- 1) integracji w społeczeństwie lokalnym,
- 2) komunikacji interpersonalnej wśród rodziców i prowadzących zajęcia,

Uzasadnienie wyboru obszaru IV.

- dbanie o prawidłowy rozwój fizyczny dzieci,
- zagospodarowanie wolnego czasu,
- zwracanie uwagi rodzicom na problemy z prawidłowym rozwojem fizycznym dzieci.

W Głuchowie brakuje hali sportowej z prawdziwego zdarzenia. Brakuje też placów zabaw w każdej miejscowości, dzieci z wadami postawy nie mają warunków do odbywania zajęć korekcyjnych mimo, że w szkołach są specjaliści.

V. PROGRAMY

Realizacja przedstawionych powyżej celów operacyjnych będzie przebiegała etapami. Szczegółowe programy służące realizacji strategii rozwoju edukacji elementarnej przedstawione są poniżej.

Obszar I:**UPOWSZECHNIENIE ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH O CHARAKTERZE PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZYM ORAZ ZAJĘĆ ŚWIETLICOWYCH**

Ce l	Działania/programy	Wskaźnik realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram realizacji	Źródło realizacji
1	1. Zorganizowanie spotkania z przedstawicielem WODN Analiza programów profilaktyczno - wychowawczych dla dzieci od 3 do 10 roku życia	Wybranie odpowiedniego programu dla naszej gminy.	Inspektor oświaty Zespół nauczycielski	I –III 2008r.	Budżet gminy
1	2. Szkolenie nauczycieli nauczania zintegrowanego z programu: np. „Spójrz inaczej”	60% nauczycieli nauczania zintegrowanego	Inspektor oświaty	III – VI 2008r.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Środki zewnętrzne
1	3.Szkolenie nauczycieli przedszkoli i ośrodków przedszkolnych z programu: np. „Trzy kroki”	70% nauczycieli przedszkoli i ośrodków przedszkolnych	Inspektor ds. zarządzania oświatą	III-VI 2008r.	Środki zewnętrzne
1	4.Wybór lidera (nauczyciela)	Wybrany lider	Grupa warsztatowa	VIII 2008r.	Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2	5.Realizacja zajęć pozalekcyjnych w placówkach	90%przeszkolonych nauczycieli, 100% uczniów klas I-III, 70-	Dyrektorzy szkół Nauczyciele ośrodków przedszkolnych	Od IX 2008r. do 2012r.	Komisja ds. Rozwiązywania Problemów

		75% dzieci objętych edukacją przedszkolną			Alkoholowych
2	6.Spotkania samokształceniowe nauczycieli realizujących programy profilaktyczno - wychowawcze	100% nauczycieli realizujących program	Lider zespołu nauczycieli	2 razy w ciągu roku 2008-2009r.	
3	1.Wprowadzenie popołudniowych zajęć świetlicowych w Filiach Bibliotecznych w Białyninie, Janisławicach i w Wysokienicach	4 godziny zajęć świetlicowych tygodniowo w każdej filii	Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania problemów Alkoholowych	od 2008r. do 2013r.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych
3	2. Zabezpieczenie pomocy dydaktycznych i materiałów plastycznych do prowadzenia zajęć świetlicowych	do 600 zł rocznie na 1 świetlicę	Inspektor ds. zarządzania oświatą Kierownik GOKSiR	od 2008r. do 20013r.	Budżet gminy Budżet GOKSiR Środki zewnętrzne
3	1. Diagnoza potrzeb zwiększenia oferty zajęć świetlicowych w szkołach	Wszystkie szkoły	Dyrektorzy szkół Inspektor ds. zarządzania oświatą	2008r.	
4	Dostosowanie godzin pracy świetlic szkolnych do potrzeb rodziców pracujących zawodowo		Dyrektorzy szkół Inspektor ds. zarządzania oświatą	2008 r.	

Obszar II:**WYPRACOWANIE SYSTEMU WSPARCIA SPECJALISTYCZNEGO**

Cel	Działania/Programy	Wskaźnik realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram realizacji	Źródła finansowania
1	1.Zabezpieczenie większych środków na dofinansowanie studiów podyplomowych z logopedii	Nauczyciel z wykształceniem logopedycznym	Wójt	2008r.	Budżet gminy
1	2.Zatrudnienie logopedy	75% potrzebujących skorzysta z usług logopedy	Wójt	2010r.	Budżet gminy
1	3. Prowadzenie logopedycznych badań przesiewowych wśród dzieci w wieku przedszkolnym	100% przebadanych 5 – latków	Inspektor ds. zarządzania oświatą	od 2010r. do 2013r.	Budżet gminy
1	4. Zatrudnienie psychologa gminnego	Wszyscy potrzebujący skorzystają z usług psychologa	Wójt	Raz w tygodniu (w jednej szkole), lub według potrzeb	Budżet gminy
1	5. Organizowanie spotkań psychologiczno-edukacyjnych	50% rodziców i nauczycieli skorzysta z oferty	Szkoły z terenu gminy, psycholog, logopeda	Raz w roku w każdej szkole	Budżet gminy

Obszar III:

PODNOSZENIE UMIEJĘTNOŚCI WYCHOWAWCZYCH RODZICÓW

Cel	Działania/Programy	Wskaźnik realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram realizacji	Źródła finansowania
1	1. Tworzenie grup zabawowych dla dzieci w wieku 0 – 3 lat	6 grup zabawowych do 2011 r.	Nauczyciele ośrodków przedszkolnych i przedszkola	raz w tygodniu	środki zewnętrzne
1	Listy do rodziców (opis etapów rozwoju dzieci)	100% rodziców dzieci w wieku 3 – 6 lat	Nauczyciele przedszkola, ośrodków przedszkolnych i oddziałów przedszkolnych	Raz w roku 2008-2012	Środki zewnętrzne
1	Organizowanie spotkań edukacyjnych dla rodziców	50% rodziców	Nauczyciele poszczególnych szkół	Raz w roku 2009 – 2012	Budżet szkoły
2	Przygotowanie przedstawień o tematyce wychowawczo-profilaktycznej dla rodziców	Każda szkoła przygotowuje przedstawienie	Nauczyciele poszczególnych szkół	Raz w roku	Budżety szkół
2	Warsztaty dla rodziców	12 grup warsztatowych	Dyrektorzy szkół, Koordynator pracy ośrodków	Od 2008 roku raz w roku	Budżet szkoły
4	1.Wzbogacanie księgozbioru gminnego w pozycje o tematyce wychowawczej i profilaktycznej „ Biblioteczki nauczyciela edukacji elementarnej”	10 nowych książek w ciągu każdego roku	GOKS i R	Od 2008 r.	Budżet gminy i środki zewnętrzne

Obszar IV

ROZWÓJ BAZY SPORTOWEJ I REKREACYJNEJ DLA DZIECI

Cel	Działania/programy	Wskaźniki realizacji	Instytucja odpowiedzialna	Harmonogram realizacji	Źródła finansowania
1	1. Diagnoza potrzeb	Wszystkie szkoły	Dyrektorzy szkół	do III 2008r.	
1	2. Budowa placów zabaw	1 plac zabaw w gminie rocznie	Urząd Gminy	III kwartał 2008r. do 2010 r.	Budżet gminy Środki zewnętrzne
1	3. Poprawienie stanu boisk szkolnych	1 boisko w gminie rocznie	Urząd Gminy Dyrektorzy szkół	od 2008 r. do 2013 r.	Budżet Gminy
1	4. Organizowanie „Gminnych spotkań rekreacyjno – sportowych dla dzieci młodszych”	1 spotkanie w roku	Inspektor ds. zarządzania oświatą	od 2009 r. do 20013r.	Budżet Gminy Środki zewnętrzne Sponsorzy
2	1. Zebranie pełnej dokumentacji na budowę hali sportowej	Pełna dokumentacja	Urząd Gminy	od 2010 r. do 2012 r.	Budżet Gminy
2	2. Budowa hali sportowej w Głuchowie	Wybudowana hala	Urząd Gminy	Do 20013r.	Budżet Gminy Środki zewnętrzne
3	Doposażenie szkół w sprzęt do zajęć korekcyjnych i sportowych	Do wysokości 10 tyś. w gminie rocznie	Urząd Gminy Szkoly Placówki oświatowe	od 2007 r. do 2013 r.	Budżet Gminy Budżety szkół Środki zewnętrzne

3	Zapewnienie dzieciom dostępu do profesjonalnej gimnastyki korekcyjnej	W 2010 roku 95 % dzieci potrzebujących będzie objętych działaniami korekcyjnymi	Urząd Gminy Dyrektorzy szkół	od 2008r. do 2013r.	
----------	---	---	---------------------------------	---------------------	--

VI. RELACJA MIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU EDUKACJI ELEMENTARNEJ W GMINIE A PRIORYTETAMI PRZYJĘTYMI W PROGRAMACH WSPIERAJĄCH EDUKACJĘ I INNYCH DOKUMENTACH

Przedstawione w poprzednim rozdziale programy działań muszą być finansowane w znacznej mierze z pozyskanych środków zewnętrznych. Sama gmina nie jest w stanie podźwignąć kosztów zadań związanych z rozwojem edukacji. Poszukiwanie zewnętrznych źródeł finansowania - zarówno ze środków UE jak i budżetu Państwa (poprzez różne instrumenty finansowe) stawia jako pierwszy warunek spójność zapisanych w strategii celów i programów z przyjętymi priorytetami i obszarami działań programów wsparcia edukacji. Organizacja tego rozdziału powinna zostać podporządkowana klasyfikacji funduszy charakterystycznych dla 4 poziomów organizacji systemów wsparcia. Są to:

- fundusze lokalne
- fundusze regionalne
- fundusze krajowe
- fundusze europejskie.

Zaprezentowane w części szczegółowej linie finansowania powinny zostać podporządkowane przejrzystemu systemowi prezentacji, który obejmuje m.in.: kategorie środków, ich aktywność w latach 2008 – 2013 oraz podmioty ubiegające się o pozyskanie środków i podejmujące realizację przyjętych celów. Nakłada to na jednostki i instytucje odpowiedzialne za realizację strategii obowiązek podejmowania działań zaplanowanych w przyjętej strategii i nakierowanych na realizację wybranych celów strategicznych, bądź skonsultowania i podjęcia zmian w uchwalonej strategii.

W celu zapewnienia sprawnej realizacji przyjętej strategii zostanie powołany przez Wójta Gminy Głuchów zespół monitorujący wdrażanie strategii.